

Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi

Journal of Sports and Performance Researches

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuspd>

Derleme

Geliş Tarihi/Received : 07.01.2021

Kabul Tarihi/Accepted : 19.03.2021

DOI: 10.17155/omuspd.856172

KAMU DİPLOMASİSİ ARACI OLARAK SPOR DİPLOMASİSİ

Ömer ÖZBEY¹

Doğukan DOĞAN^{2*}

Tekin ÇOLAKOĞLU³

¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara Türkiye

² Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara Türkiye,

³ Gazi Üniversitesi, Ankara Türkiye

ÖZET

Kamu diplomasisi, uluslararası alanda geleneksel diplomasinin yeni bir boyutu olarak uluslararası aktörler tarafından kamuoylarını etkilemek için diplomasi aracı olarak kullanılmaktadır. Bu doğrultuda devletler kamuoyunun ilgi duyduğu ve takip ettiği spor organizasyonlarından faydalanarak kamu diplomasisi yöntemlerini geliştirmektedir. Uluslararası alanda sportif başarının yumuşak güç unsuru olarak kullanılması ve devletlerin bu çerçevede oluşturdukları imaj, devletlerin dış politika oluşturma ve uygulama yöntemlerini etkilemektedir. Ülkemizin coğrafi konumunun vermiş olduğu avantajların yanı sıra, birçok medeniyete ev sahipliği yapmasıyla oluşan derin tarihsel birikimi, güçlü millet bağı ve bölgesindeki lider konumu göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın amacı, uluslararası alanda ekonomik, sosyal, siyasal ve kamusal faydalar göz önünde bulundurularak kamu diplomasisi aracı olarak spor diplomasisinin önemini vurgulamaktır.

Anahtar Kelimeler: Kamu diplomasisi, spor diplomasisi, yumuşak güç

SPORTS DIPLOMACY AS A TOOL FOR PUBLIC DIPLOMACY

ABSTRACT

Public diplomacy is used as a diplomacy tool by international actors to influence public opinion as a new dimension of traditional diplomacy in the international arena. In this direction, states are developing public diplomacy methods by taking advantage of sports organizations that the public is interested in and follows. The use of sportive success in the international arena as a soft power element and the image created by the states in this framework affect the methods of forming and implementing foreign policy. In addition to the advantages of our country's geographical location, the deep historical background created by hosting many civilizations, its strong nation bond and its leading position in its region, the aim of this study is to be a public diplomacy tool in the international arena, taking into account the economic, social, political and public benefits to use sports diplomacy effectively and efficiently.

Keywords: Public diplomacy, soft power, sport diplomacy

*Yazışmadan sorumlu yazar: Doğukan DOĞAN, dogukandogan2205@gmail.com

GİRİŞ

Modern çağın en önemli değişimlerinden biri olan “küreselleşme” toplumsal, ekonomik, sosyo-kültürel ve siyasal birçok alanı etkilemektedir. Bu değişim, toplumda genel kabul gören düşüncelerin oluşturduğu kamuoyu etkisini, devletlerin karar alma mekanizmaları üzerinde hissettirmekte ve devletlerin aldıkları kararlarda daha etkili hale gelmektedir (Özkan, 2015). Hatta küreselleşmeyle birlikte artan toplum gücü, etki alanını dış politikaya yön veren kamu diplomasisinde de önemli bir araç olacak şekilde genişletmiş durumdadır (Snow ve Cull, 2020).

Günümüzde devletler, resmî ilişkilerinin yanı sıra toplumlarla da ilişki kurma imkânı sağlayan ve etkisi geleneksel diplomasi yöntemlerine göre çok daha kalıcı olan kamu diplomasisini kullanmaktadır (Nye, 2004). Devletler kamu diplomasisi faaliyetlerini farklı araçlar ile sürdürmektedir. Bu araçlardan biri olan spor diplomasisi, devletlerin kendi değerlerini diğer ülke halklarına tanıtmak amacıyla yürüttüğü en yaygın ve barışçıl diplomasi araçlarından birisi olarak kabul edilmektedir (Dubinsky, 2019).

Ülkemizin coğrafî konumunun vermiş olduğu avantajların yanı sıra, birçok medeniyete ev sahipliği yapmasıyla oluşan derin tarihsel birikimi, güçlü millet bağı ve bölgesindeki lider konumu göz önünde bulundurulduğunda bu çalışmanın amacı, uluslararası alanda ekonomik, sosyal, siyasal ve kamusal faydalar göz önünde bulundurularak kamu diplomasisi aracı olarak spor diplomasisinin önemini vurgulamaktır.

Kamu Diplomasisi

Yirmi birinci yüzyılın, toplumların yaşam biçimlerini temelden değiştiren birçok gelişmeye sahne olduğu kabul edilmektedir. Bilgiyi elde etmenin, yaymanın ve hızla tüketmenin kolaylaşması, bireylerin ve sivil aktörlerin etkin birer politik unsur haline gelmesi birçok disiplinde olduğu gibi diplomatik faaliyetleri de etkilediği görülmektedir (Soner, 2020). Bu durum, devletlerarasında yürütölen ve kamuoyuna açıklanmayan birçok konuyu zamanla şeffaflığını yitirerek erişilebilir hale getirmektedir (İskit, 2013).

Uluslararası ilişkilerin yürütölmesi ve yönetilmesi bağlamında dış politik faaliyetleri uygulama ve müzakereler ile icra etme olarak adlandırılan diplomasi, bu değişimden oldukça etkilenmektedir (Türkiye Bilimler Akademisi, 2020). Küreselleşmeyle toplumlarda yaşanan köklü değişim, geleneksel diplomasi faaliyetlerini evirerek kamu diplomasisi alanını ortaya çıkarmıştır (Nygard ve Gates, 2013).

Devletlerin uluslararası ilişkilerde kendi milletinin genel olarak kültürel değerlerini, fikir ve düşüncelerini, diğer devletlerle etkileşimini ve ülkesinin itibarını arttırma çabalarının tamamına kamu diplomasisi denir (Akoğlu ve Mutlu, 2018; Ünal, 2017). Bir başka ifadeyle

kamu diplomasisi, aktörlerin diğer devletler karşısında ulusal politikalarını ve toplumsal düşüncelerini, ideallerini ve menfaatlerini kendi çıkarlarına yönelik etki altına alma amacıyla yürüttüğü planlı ve sistemli faaliyetler olarak adlandırılmaktadır.

Ülkemizde kamu diplomasisi faaliyetleri, 24 Temmuz 2018 tarihli ve 30488 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi: *“Türkiye'nin dış tanıtım faaliyetlerini yönlendirmek, uluslararası platformlarda, uluslararası kamuoyunun doğru bilgilendirilmesine yönelik kamu diplomasisi yöntem ve araçlarını kullanarak stratejik iletişim ve tanıtım faaliyetleri konusunda kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak”* hükmü gereği bu görev ve sorumluluk, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'na tevdi edilmiştir (Resmî Gazete, 2018).

Vizyonu, *“Ulusal ve uluslararası kamuoyları, karar alıcı aktörler ve medya ile derinlikli ve çok yönlü ilişkiler geliştirmek; iletişimin tüm araç ve yöntemleri ile Türkiye'nin her alanda nitelikli temsilini sağlamak ve bu doğrultuda Türkiye markasını güçlendirmek”* olan İletişim Başkanlığı, kamu diplomasisi ile ilgili iş ve işlemleri uhdesinde bulunan Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığı tarafından yürütmektedir.

Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığının görev ve sorumlulukları arasında, yabancı ülkelerde Türkiye'nin menfaatleri doğrultusunda yapılan faaliyetlere katılmak, enformasyon ve aydınlatma faaliyetlerini Türkiye'nin dış politikasını destekleyecek şekilde düzenlemek, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası alanda ileri sürdüğü tezlerini ve politika tercihlerini, belirlenen stratejik iletişim çerçevesinde uluslararası kamuoyu üzerinde etkili olacak şekilde aktarmak ve etkin tanıtımını gerçekleştirilmek, Türkiye'nin ulusal ve uluslararası alanda ileri sürdüğü tezlerini ve politika tercihlerini belirlenen stratejik iletişim çerçevesinde uluslararası kamuoyu üzerinde etkili olacak şekilde aktarmak ve etkin tanıtımını gerçekleştirmek, yurtdışında uluslararası kamuoyu üzerinde etkili olan ve Türkiye ile ilgili çalışmalar yapan kurum ve kuruluşlar ile kişilerin çeşitli organizasyonlar vasıtasıyla ülkemiz hakkında doğru bir şekilde bilgilendirilmelerini sağlamak, ibareleri yer almaktadır (Stratejik Plan, 2019).

Uluslararası kamuoyu nezdinde ülkemizin tanıtımına yönelik çalışmalar yürüten kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği halinde araştırmalar yaparak kamu diplomasisi faaliyetlerini yürütebilmek adına Kamu Diplomasisi Daire Başkanlığı, Spor Diplomasisinin de yer aldığı 19 alt komisyon oluşturmuştur (İletişim Başkanlığı, 2020).

Oluşturulan komisyonlar aracılığıyla On Birinci Kalkınma Planı'nda ifade edildiği üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile bütüncül bir anlayışla kamu diplomasisi faaliyetlerinin eşgüdümlü içerisinde yürütülmesi amacıyla Kamu Diplomasisi Başkanlığı tarafından Ulusal Kamu Diplomasisi Strateji Belgesi hazırlanmaktadır (Resmi Gazete, 2019).

Güç ve Yumuşak Güç

Bir bölgenin jeopolitik konumu, yer altı ve yer üstü kaynakları, ekonomik faaliyetlerinin büyüklüğü, kişi sayısı, askeri imkân ve kabiliyetlerin yanı sıra uygulanan politikalardaki kararlılık ve istikrara sahip olunmasına bağlı unsurların tümü olarak tanımlanan güç kavramı, zamana göre değişkenlik göstermektedir (Karadağ 2016; Nye, 2004). İstenilen bir durumun meydana gelmesini sağlamak için diğerlerinin davranış ve tutumlarını etki altına alma olarak tanımlanan güç kavramı, soyutluğu ve kişiden kişiye farklı anlamlar yüklenmesi sebebiyle müphem bir kavram olarak değerlendirmektedir.

Uluslararası ilişkilerde ise güç kavramı, belirlenen bir durumu yapabilme potansiyeli ve çevresindeki gelişen olayları istenilen şekilde etki altına alma kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır (Nye, 2004).

Belirli amaçlara ulaşabilmek için devletler, başkalarını etkileme kabiliyeti olarak güce önem vermekte ve elde edilen gücün artmasını amaçlamaktadır. Bu hedeflere sopa, havuç ve yumuşak güç yaklaşımları olarak üç şekilde ulaşılabileceğinden bahsedilmektedir. Hedef ülkenin tehdit beklentisiyle istenilen tarafa yönlendirilebilmesine sopa yaklaşımı, hediye beklentisiyle etkin duruma getirilmesine havuç yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır. Üçüncü yaklaşım ise hedef olarak belirlenen ülkeye bir şeyi yapma isteği uyandırarak kendiliğinden istemesini sağlamaktır (Lee, 2009; Nye, 2004).

Devletlerin güç kavramları, yeni uluslararası sistemde değişikliğe uğramıştır. Sert güç kavramı yerini Nye (2004) tarafından alanyazına kazandırılan yumuşak güç kavramına bırakmıştır. Devletler bilim, sanat, kültür, spor, eğitim ve benzeri alanlarda sahip oldukları değerleri, başka ülkeleri etkileyerek onlara kendi politikalarını askeri ve ekonomik baskıdan ziyade bu araçlarla kabul ettirmeyi amaçlamaktadır. Kuşkusuz bu durum kamu diplomasisinin de temelini oluşturan iletişim, etkileşim, ikna ve işbirliği unsurlarını bünyesinde barındırmaktadır (Eren, 2020; Özkan, 2015).

Bir devletin askeri ve ekonomik kapasitesi sert gücünü oluştururken, kültürel özellikleri ile politik çekiciliği yumuşak güç unsurlarını oluşturmaktadır (Arı, 1999). Nye (2004)' ye göre yumuşak güç, belirlenen amaçlar doğrultusunda istenilen sonuçları elde etme için diğerlerini etki altına alma kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. 2004 yılında kaleme aldığı “*The Means to Success in World Politics*” adlı eserinde, devletlerin gücünün askeri, ekonomik ve siyasi

alandaki geleneksel tanımının ötesinde devletler açısından daha etkili bir kavram olan yumuşak güç kavramını vurgulamaktadır.

Eğer bir devletin uyguladığı politika, diğer devletler tarafından yasal ve cazip görünüyorsa o devletin yumuşak güç yeteneklerinin var olduğundan söz edilebilmektedir (Arı, 1999; Göksu, 2019). Devletlerin yumuşak güç kullanması, dış güvenlik ortamını şekillendirerek ilerletmek, uluslararası arenada uyguladığı politikalara destek sağlayabilmek, diğer devletlerin düşüncelerini kendi çıkarları doğrultusunda yön verebilmek, kendi birliğini sürdürüebilmek ve uluslararası arenada prestijini arttırmak için gerekli olduğu değerlendirilmektedir (Lee, 2009).

Spor Diplomasisi

Spor, uluslararası organizasyonlarda ölkelerin bir araya gelerek kendi kültürlerini temsil ettiği ve tanıttığı bununla birlikte kendileriyle alakalı küresel bir algı oluşturduğu çok boyutlu evrensel bir dildir (Sports Diplomacy 2030, 2019). Bu organizasyonlarda mücadele eden sporcular sadece kendilerini değil aynı zamanda ölkelerini de temsil etmektedir (ÖzbeY ve ark., 2020).

Günümüzde sosyal ve kültürel gelişmelerin hızlı bir şekilde yaşanması toplumsal olarak spora bakış açısını da etkilemektedir. Spor, büyük grupların dikkatini çekmesi ve birleştirici özelliğinden dolayı kültürlerin kaynaşması açısından oldukça önemlidir (Yetim, 2010). Bu bağlamda kamu diplomasisi araçlarından olan spor diplomasisi, kitlelere kolayca ulaşmak için devletler tarafından kullanılan en barışçıl diplomasi alanlarından birisi olarak görölmektedir (Kurt, 2014; Trunkos ve Heere, 2017).

Spor diplomasisinin kamu diplomasisi altında bir disiplin olarak görölnesini sağlayan ana etmenler, sporun kolaylıkla geniş kitlelere ulaşabilmesi, özellikle son yüzyılda uluslararası alanda ortak bir dil oluşturması, spor yoluyla bireylerin ve toplumun bilinçaltında oluşturulan sempati ve hayranlık duygusu, spor ile kitlelerde oluşan fanatiklik ve bağlılık olarak değerlendirilmektedir.

Sporcuların ölkelerini temsil etmesi ve bu temsil gücüyle ortaya çıkan diplomatik etkinlikler spor diplomasisinin ana hatlarını oluşurmaktadır (Murray, 2011). Spor diplomasisi, devletlerin sosyal ve kültürel farklılıklarını aşmanın ve insanları bir araya getirmenin en kolay yolu olarak kullanılmaktadır (Australian Sports Diplomacy Strategy, 2015). Spor diplomasisi aracılığıyla devletler çekiciliğini artırarak, diğer toplumlar ve devletler üzerinde kamuoyu oluşturup dış politikada istediği amaçları gerçekteştirme imkanını elde etmektedir (Lin ve ark., 2008).

Bu durum literatürde, Çin ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki "*pinpon diplomasisi*", Hindistan ile Pakistan arasında "*kriket diplomasisi*", Kanada ile SSCB arasında "*hokey diplomasisi*", Küba ile ABD arasındaki ideolojik ve siyasi farklılıkları ortadan kaldırmak adına kullanılan "*beyzbol diplomasisi*" spor diplomasinin somut örnekleri olarak görülmektedir (Esherick ve ark., 2017; Kobierecki, 2017).

Kamu diplomasisinin temellerinin atıldığı Amerika Birleşik Devletleri'nde en önemli spor dallarının başında gelen basketbolun dünyaya Amerikan kültür değerlerinin aktarılması amacıyla kullanıldığı görülmektedir. NBA (National Basketball Association) maçlarının 34 dilde 215 ülkede milyonlarca evde yayınlandığı düşünüldüğünde spor branşlarının etki alanının ne denli geniş olduğu görülmektedir (Forbes, 2020). Benzer şekilde İngiltere, İspanya, İtalya ve Brezilya futbol ligleri tüm dünya tarafından ilgiyle takip edilmekle beraber bu liglerin büyük takımlarının imajlarının kendi ülkelerinin önüne geçtiği görülmektedir (Erzen, 2014).

Dünya genelinde popüler olarak takip edilen spor branşlarının birkaçı incelendiğinde Golf branşını yaklaşık 450 milyon kişinin, Ragbinin 475 milyon, Beyzbolun 500 milyon, Basketbol ve Masa Tenisinin 875 milyon, Voleybolun 900 milyon, Tenisin 1 milyar, Hokeyin 2 milyar, Kriketin 2,5 milyar, Futbolun 4 milyar kişinin takip ettiği görülmektedir (Dmax, 2020; Educationworld, 2020; Statista 2020). Ülkelerin dış politikada yabancı devletlere iletmek istedikleri mesajları yumuşak güç aracı olan spor diplomasisi aracılığıyla birçok devlete ve milyarlarca insana rahatlıkla ulaştırabildikleri bu sayısal verilerde net bir şekilde görülmektedir.

Ayrıca en önemli spor organizasyonlarından birisi olan olimpiyat oyunlarını devletler, kamu diplomasisi açısından fırsat olarak görmektedir (Akoğlu ve ark., 2019; Özbey ve ark., 2019). Antik Yunan zamanındaki olimpiyat oyunlarında ateşkes ilan edilmesi gibi birçok olaya aracı olan spor, en barışçıl diplomasi yöntemi olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte olimpiyat tarihi boyunca boykotlar, oyunların iptal edilmesi ve sporcuların milletleri adına bazı simgeleri kullanması bu büyük organizasyonların kitlesel olarak algı yönetimi ve etkili bir diplomasi aracı olarak kullanılmasının kanıtı olarak değerlendirilmektedir.

Politikaları kınama ve ülkelere karşı boykot uygulama amacıyla hükümetlerin spor müsabakalarını araçsallaştırmada birçok olaya tanıklık edilmiştir. Bu olaylardan en önemlileri: 1916 Berlin Olimpiyat Oyunlarının I. Dünya Savaşı nedeniyle iptal edilmesi, 1940 Tokyo ve 1944 Londra Olimpiyat Oyunlarının II. Dünya Savaşı nedeniyle iptal edilmesi, 1956 Melbourne Olimpiyat Olimpiyatlarını bazı ülkelerin boykot etmesi, 1968 Meksiko Olimpiyat Oyunlarında ırk ayrımı yapıldığı için ABD'nin boykot edilmesi, 1972 Münih

Olimpiyat Oyunlarındaki rehin alma olayları, 1980 Moskova ile 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunlarında yaşanan boykotlardır.

Sembolik fakat etkili bir değere sahip olan eylemler sayesinde kamuoyunun odaklandığı konuyla ilgili algıların değıştirilmesi amaçlanmaktadır (Gomez, 2018; Yağmurlu, 2019). Görüldüğü üzere uluslararası spor etkinlikleri, devletlerarası ilişkileri olumlu ya da olumsuz şekilde etkilemek için kullanılan önemli bir araçtır (Esherick ve ark., 2017).

Spor organizasyonları kadar marka değeri olan sporcular da spor diplomasisinde önemli rol üstlenmektedir. Spor elçisi olarak nitelendirilen popülaritesi yüksek olan sporcular aracılığıyla geleneksel diplomasi yoluyla elde edilmesi mümkün olmayan diplomatik başarılar kazanılmaktadır. Spor, devletlerarası barışı, yardımlaşmayı ve sağduyuyu arttırırken diğer devletlere kendini tanıtmaya, sürdürülebilir ilişkiler sağlama, hayranlık oluşturma ve bunları geliştirme olanağı da sunmaktadır. Spor, uluslararası ilişkilerde kendi çıkarlarını koruma çerçevesinde kamu diplomasisinin en önemli unsurlarından bir tanesi olarak görülmektedir.

SONUÇ

Gerek bireysel gerek toplumsal olarak insanlar birbirleriyle ve dış dünyayla etkileşimlerini algılar aracılığıyla kurmaktadır. Hedef kitle üzerinde imajını ve itibarını güçlü tutmak isteyen bütün örgütler, sistemli bir şekilde oluşturulan planlı algı yönetimi sayesinde davranış biçimlerini istenilen yönde oluşturulmakta ve sonuç olarak hedeflerine ulaşmaktadır (Özer, 2012; Türk, 2014).

Kamu diplomasisi açısından dünya çapında olumlu imaj, itibar ve pozitif yönde algısı olan ülkelerin uluslararası ilişki çalışmaları daha görünür, daha başarılı ve kalıcı olduğu görülmektedir (Wang, 2008).

Devletlerin uluslararası alanda başarılı bir imaj yansıtması algıların olumlu yönde evrilmesine bağlıken, oluşturulan algının bireylerde ve toplumlarda kalıcı hale gelmesi de o mesajların tekrarlanması ile ilişkilendirilmektedir. Kamu diplomasisini etkin olarak kullanan devletler, küresel anlamda oluşturdukları olumlu imaj sayesinde diğer devletler tarafından fark edilerek arzu edilen bir güç olarak değerlendirilmektedir (Karabulut, 2014).

Ülkemizde kamu diplomasisi alanındaki çalışmalar farklı kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülmüştür. Fakat 24 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığı bünyesinde yer alan İletişim Başkanlığı, Kamu Diplomasisi Daire Başkanlığınca kamu diplomasisi çalışmaları sevk ve idare edilmektedir. Bu kurumsallaşmanın en temel gayesi kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinesizliğin ortadan kaldırılması, bununla birlikte belirlenen hedef ve amaçlar doğrultusunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının iletişim

stratejisinin oluşturularak sonuç odaklı, verimli ve hızlı bir şekilde iş ve işlemlerin yürütülmesi sağlamak ve bu sayede kurumlar arasında ortak bir söylem birliğinin hâkim kılınmasıdır.

Kamu Diplomasisi Dairesi Başkanlığı, kendisine tevdi edilen görevi ifa ederken “*eylemler, söylemlerden daha yüksek sesle konuşur*” ilkesi uyarınca Başkanlığın başlıca fonksiyonları arasında ulusal iletişim politikasını yürütmek, Devletin kurumları arasında iletişiminin koordinasyonunu sağlamak, söylem birliğini tesis etmek, kamu kurum ve kuruluşlarının kamusal iletişim standartlarını belirlemek, kamu diplomasisi faaliyetlerini yürütmek, dış politikada hedeflere ulaşılmasına destek olmak, milletimiz ile devletimiz arasındaki ilişkiyi yönetmek, etkin ve nitelikli şekilde işleyen bir medya alanı oluşturmaktır (İletişim Başkanlığı, 2020).

Kamu diplomasisi alanında yürütülecek faaliyetler kapsamında pozitif iletişim unsurlarını ihdas etmek ve dezenformasyonla mücadele en önemli iki unsur olarak ön plana çıkmaktadır. Bu misyon çerçevesinde Başkanlık 15 Temmuz Koordinasyon Çalışmaları, 1915 Olayları Koordinasyonu Çalışmaları, Turkey Talks Panelleri ve İdlib Konferansı, Dezenformasyonla Mücadele, Kovid-19 ile Mücadelede, Ülkem İçin Bir Fikrim Var Projesi, Türkiye Modeli Söylem ve Projeleri, Mavi Vatan çalışmaları, iki Devlet bir Millet Azerbaycan destek çalışmaları, Uluslararası Terör Mağdurları Kongresi, We are NATO kampanyasının yürütülmesi ve Turkey for Peace kampanyasının yürütülmesine ek olarak stratejik iletişim faaliyetleri, bültenler ve raporlar, argüman ve içerik hazırlama, gündem takibi ve video konferanslar, bilgilendirme faaliyetleriyle beraber uluslararası basına yönelik faaliyetleri de başarıyla yürüttüğü görülmektedir (İletişim Başkanlığı, 2020).

Ayrıca Ülkemiz Suriye başta olmak üzere bölgedeki insanlık trajedisi karşısında her zaman siyasi çözüm ve diplomasi için lider bir rol oynarken, Yunanistan ile Ege Denizindeki anlaşmazlıkları ve Doğu Akdeniz’de cereyan eden durumları diyalog ve diplomasi yoluyla barışçıl bir şekilde çözülmesi için yoğun çaba sarf etmektedir. Kamu Diplomasisi çalışmalarıyla ülkeler arasındaki birlik ve dayanışma ruhunu ve komşu ülkelerin vatandaşlarının barış ve güvenliğine yapılan katkıyı anlatmayı amaçlayan kampanya süreçlerinde de ülkemizin proaktif bir rol oynadığı görülmektedir.

Kamu diplomasisi aracı olarak kullanılan spor diplomasisi faaliyetleri, uluslararası alanda önemli bir misyon yüklenmekle birlikte hem yumuşak gücün tanıtılması hem de milletlerin düşüncelerinin belirlenmesinde etkili bir yol olarak görülmektedir. Bu güç, etkin ve verimli bir şekilde kullanıldığı takdirde diğer birey, toplum ve devletler tarafından tanınma, cazip hale gelme, bilinçaltında olumlu imaj oluşturulmasının yanı sıra olumsuz

imajlarının da pozitif yönde değiştirilmesine imkân sağlayacağı düşünölmektedir. Çalışma sonucunda elde edilen bilgiler ışığında öneriler aşağıda sunulmuştur:

1) Sportif organizasyonlar aracılığıyla proje bazlı spor organizasyonları düzenlenerek ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel etkileşimin sağlanması faydalı olacağı düşünölmektedir. İletişim Başkanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Dışışleri Bakanlığı ve diğer paydaş kamu kurum ve kuruluşlarının aracılık edeceği programlara, spor uzmanları ile spor elemanlarının katılacağı program dâhilinde Balkanlar, Doğu Avrupa, Ortadoğu, Afrika, Asya ve komşu ölkeler ile inanç bağımız ve soydaş olduğumuz diğer ölkeler ile spor diplomasisi faaliyetleri için protokollerin yapılmasının ve spor projelerinin üretilmesinin ölkemize katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

2) Ölkemiz hakkında yeterli bilgi sahibi olmayan veya kara propaganda faaliyetleri ile olumsuz düşünölmelere sahip toplumların yaşadığı ölkeler hedef kitle olarak seçilerek ölkelerde yer etmiş pejoratif algının spor diplomasisi yoluyla olumlu bir şekilde değiştirilebileceği düşünölmektedir.

3) İş dünyasının kamu otoritesinden bağımsız bir konumda olması sebebiyle verdiği mesajların kalıcılığının daha yüksek olduğu değerlendirilmektedir. İş ve spor insanların geliştirecekleri ortak ilişki sayesinde ölkemize karşı oluşacak cazibe ve ilginin ekonomik olarak da olumlu yönde yansımalarının olacağı düşünölmektedir.

4) Ölkemiz tarafından ulusal veya uluslararası alanda yapılacak faaliyet, etkinlik ve yatırımların açılışında ya da düzenli olarak kutlanan gün ve haftalarda spor temalı faaliyetlerin entegre edilmesinin faydalı olacağı düşünölmektedir. Bu sayede yaş, cinsiyet, ırk ve düşünce gibi hiç bir ayırım yapılmaksızın sportif faaliyetlerinde bulunarak, ölkemizin diğer toplumlar ve ölkeler arasında saygınlık, güven ve itibar değerlerinin artırılacağı ve spor aracılığıyla yumuşak güç unsularının etkili bir şekilde kullanılacağı düşünölmektedir.

5) Türk sevdalısı İşpanya'nın "*Deportivo La Coruna*", İngiltere'nin "*Fordingbridge Turks*", İrlanda'nın "*Drogheda United FC*", İran'ın "*Tractor FC*" futbol takımları ile ikili ilişkileri geliştirecek faaliyetlerin düzenlenmesinin spor diplomasisini etkin bir şekilde kullanılmasına fırsat vereceği düşünölmektedir.

6) Ölkemizde yaygın bir şekilde kullanılan Dijital Kamu Diplomasisi araçlarından TRT-WORLD, TRT-AVAZ, TRT-ARABI, TRT-KURDÎ ve TRT-TÖRK ile birlikte sosyal medyada da spor temasının mevcuttaki durumundan daha fazla süre ve tekrarlar ile yer alması bu mecraları kullanan kitlede olumlu yönde farkındalık yaratacağı düşünölmektedir.

7) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajans Başkanlığı (TİKA), Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, Türk Kızılayı,

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) gibi kuruluşlarımız tarafından yürütölen tüm iş ve işlemlere spor etkinliklerinin dâhil edilmesinin faydalı olacağı düşünölmektedir.

Uluslararası hukuk ve antlaşmalardan doğan haklarını sonuna kadar savunan, bölgesindeki terörizm ve uluslararası göç gibi sorunların kalıcı çözümüne katkıda bulunan, komşularıyla ve diğer uluslar ile işbirliğine dayalı politikalar üreten, barışın değişmez unsuru olarak bulunduğu coğrafyada söz sahibi olmaya devam eden Devletimiz, Kamu Diplomasisi aracı olarak Spor Diplomasisini aktif bir şekilde kullanması ile var olan olumlu algısını artırarak, uluslararası marka değerine katkıda bulunabileceği düşünölmektedir.

KAYNAKLAR

- Akoğlu, H., Mutlu, T. (2018). Sporun kamu diplomasisi açısından Türkiye'nin imajına etkisi. CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 13 (2), 277-295. doi: 10.33459/cbubesbd.461184
- Akoğlu, H., Özbey, Ö., Polat, E. (2019). Olimpiyatlara aday olan şehirlerin adaylık süreçlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi (2020 Olimpiyatları örneği). OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 14 (20), 2121-2148. doi: 10.26466/opus.610613
- Arı, T. (1999). Uluslararası İlişkiler ve Dış Politika, 3. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul, Uluslararası ilişkiler Giriş, 4. Baskı, MKM Yayıncılık, Bursa.
- Australian Sports Diplomacy Strategy, (2015). Australian Government. 2015-2018. <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/aus-sports-diplomacy-strategy-2015-18.pdf> Erişim Tarihi: 13.12.2020.
- Dmax, (2020). Spor Branşlarının Takip Edilme Oranları, <https://www.dmax.com.tr/blog/dunyanin-en-populer-sporlari?page=10> Erişim Tarihi: 21.10.2020.
- Dubinsky, F. (2019). From soft power to sports diplomacy: A theoretical and conceptual discussion, Place Branding and Public Diplomacy, (15), 156–164. doi: 10.1057/s41254-019-00116-8
- Educationworld, (2020). Spor Branşlarının Takip Edilme Oranları, <https://www.educationworld.in/10-most-played-sports-around-the-world/> Erişim Tarihi: 21.10.2020
- Eren, S. (2020). Türkiye'nin kamu diplomasisi faaliyetleri: Afrika Örneği, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Konya.
- Erzen, M. (2014). Kamu Diplomasisi. 1. Baskı, Derin Yayınları, İstanbul.
- Esherrick, C., Baker, E., Jacson, S., Sam, M. (2017). Case Studies in Sport Diplomacy, Fit Publishing, West Virginia University, Library of Congress Card Catalog Number: 2016957279.
- Forbes, (2020). NBA Ülke İzlenme Oranı, <https://www.forbes.com/sites/patrickmurray/2019/01/20/inside-the-nbas-attempts-to-reach-a-global-audience/?sh=4caf3007dd2f> Erişim Tarihi: 20.10.2020.
- Gomes, C. (2018). Boycotts and Diplomacy: When the Talking Stops. S. Rofe (Ed.) Sport and Diplomacy (160-184). Manchester: Manchester University Press.
- Göksu, O. (2019). Türkiye'nin ülke markasının inşası sürecinde kamu diplomasisi ekseninde sporun rolü. Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD), 5(2),403-433.
- İletişim Başkanlığı, (2020). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, <https://www.iletisim.gov.tr/turkce> Erişim Tarihi: 15.10.2020.
- İskit, T. (2013). 21. Yüzyılda Diplomasinin Özellikleri, Diploması Tarihi, Editör: Temel İskit ve Yrd. Doç. Dr. Betül Yüce Dural. 2. Baskı. Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Karabulut, B. (2014). Algı Yönetimi, 1. Baskı, Alfa Yayınları, İstanbul.
- Karadağ, H. (2016). Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut Kamu Diplomasisi, Nobel Yayınları, Ankara.
- Kobierecki, M. (2017). Sports diplomacy of Norway, International Studies, Interdisciplinary Political and Cultural Journal, Vol. 20, No. 1/2017. doi: 10.1515/ipcj-2017-0021
- Kurt, G. (2014). Spor Diplomasisi Aracı Olarak Futbol, Galatasaray Profesyonel Futbol Takımı ve Ülke Markası İlişkisi Üzerine Bir Araştırma, Türkiye'de Spor ve Medya (Ed: Volkan Ekin), Köprü Kitapları, İstanbul.
- Lee, G. (2009). A theory of soft power and korea's soft power strategy. Korean Journal of Defense Analysis, Korean Journal of Defense Analysis, 2(2): 205-218. doi: 10.1080/10163270902913962

- Lin, Y, Lee, C, Nai, F. (2008). Theorizing the role of sport in state-politics. *International Journal of Sport and Exercise Science* (1), 23-32.
- Murray, S. (2011, May). Sports-Diplomacy: a hybrid of two halves. In *Artigo apresentado no International Symposium on Cultural Diplomacy*. Anais... Berlim (pp. 1-25).
- Nye, S.J. (2004). *Soft Power: The Means to Success in World Politics*, New York: Public Affairs.
- Nygard, M.H., Gates, S. (2013). Soft power at home and abroad: sport diplomacy, politics and peace-building. *International Area Studies Review*, 16(3) 235–243. doi: 10.1177/2233865913502971
- Özbey, Ö., Akoğlu, H., Donuk, B. (2020). Antrenör eğitim sistemi açısından 30978 sayılı antrenör eğitimi yönetmeliğinin değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 95-110. doi: 10.25307/jssr.740064
- Özbey, Ö., Akoğlu, H., Polat, E. (2019). Sporda sürdürülebilir başarı için Gençlik ve Spor Bakanlığı faaliyetlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Science Research*, 8(2), 42-59. doi: 10.25307/jssr.51160/637451
- Özer, M.A. (2012). Bir modern yönetim tekniği olarak algılama yönetimi ve iç güvenlik hizmetleri, *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*. 33:147-180. doi: 10.063/124077
- Özkan, A. (2015). 21. Yüzyılın Stratejik Vizyonu Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi İmkânları, *Stratejik Rapor No:70*, Türkiye Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi, İstanbul.
- Resmî Gazete, (2018). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/07/20180724-10.pdf> Erişim Tarihi: 09.10.2020.
- Resmî Gazete, (2019). On Birinci Kalkınma Planı. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190723M1.pdf> Erişim Tarihi: 08.10.2020.
- Snow, N., Cull,, J.N. (2020). *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, New York, USA.
- Soner, F. (2020). Uluslararası halkla ilişkiler çerçevesinde oluşturulan gastrodiplomasi modeli: Türkiye incelemesi ve öneriler, *Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Doktora Tezi*, İstanbul.
- Sports Diplomacy 2030 (2019). Australian Government, Publication Number: 12405. <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/sports-diplomacy-2030.pdf> Erişim Tarihi: 13.12.2020.
- Statista (2020). Olimpiyat Oyunlarının İzlenme Oranı, <https://www.statista.com/statistics/287966/olympic-games-tv-viewership-worldwide/> Erişim Tarihi: 21.10.2020.
- Stratejik Plan (2019). İletişim Başkanlığı Stratejik Plan 2020-2024, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Trunkos, J, Heere, B. (2017). Sport diplomacy: a review of how sports can be used to improve international relationships. *Case Studies in Sport Diplomacy*, 1-17.
- Türk, S. (2014). *Algı Yönetimi ve İletişim, Algı Yönetimi*, Editör: Doç. Dr. Bilal Karabulut, 1. Baskı, Ankara.
- Türkiye Bilimler Akademisi (2020). Kamu Diplomasisi, <https://acikders.tuba.gov.tr/course/view.php?id=130> Erişim Tarihi: 08.10.2020.
- Ünal, U. (2017). *Kamu Diplomasisi: Kalkınma Yardımları ve Algı Araştırması Çerçevesinde*, 2. Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Wang, Y. (2008). Public diplomacy and the rise of Chinese soft power. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, vol. 616, 1. doi: 10.1177/0002716207311699
- Yağmurlu, A. (2019). Kamu diplomasisi bakışından spor diplomasisi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 18 (4) , 1367-1380. doi: 10.21547/jss.556513
- Yetim, A.A. (2010). *Sosyoloji ve Spor*, Gazi Kitabevi, Ankara.